

ระยะหลังคลอดมารดาต้องมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อคงไว้ซึ่งสภาวะสมดุลของร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยมีความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเอื้อให้มารดามีพฤติกรรมปรับตัวหลังคลอดที่เหมาะสมและมีความสุขในชีวิต การวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งในการมองโลก การปรับตัวหลังคลอด และความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการมองโลกกับการปรับตัวของมารดาหลังคลอด กลุ่มตัวอย่างคือมารดาหลังคลอดที่มาใช้บริการตรวจสุขภาพหลังคลอด 6 สัปดาห์ ณ แผนกวางแผนครอบครัว โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 197 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ดำเนินการรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน ถึง เดือนมิถุนายน 2552 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามประกอบไปด้วย 3 ส่วน 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกของกนกพร สุคำวัง (2540) ที่ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกของแอนโทโนฟสกี (Antonovsky, 1987) และ 3) แบบสอบถามการปรับตัวของมารดาหลังคลอดผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy & Andrew, 1999) ทดสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .86 ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก และแบบสอบถามการปรับตัวของมารดาหลังคลอดโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาของครอนบาคมีค่าเท่ากับ .91 และ .84 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. มารดาหลังคลอดมีคะแนนเฉลี่ยความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 150.62$, $SD = 21.26$)
2. มารดาหลังคลอดมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 184.07$, $SD = 19.12$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามารดาหลังคลอดมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอ้อม โนทัศน์ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน อยู่ในระดับสูง
3. ความเข้มแข็งในการมองโลกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของมารดาหลังคลอดในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .583$, $p < .01$)

ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งครอบครัว และบุคลากรในทีมสุขภาพในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกเพื่อส่งเสริมให้มารดาหลังคลอดสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

Postpartum period is the time that mothers adapt to changes to keep the equilibrium of physical, psychological and social dimensions. Sense of coherence is the crucial factor to facilitate mothers to appropriate postpartum adaptation and well-being. The purpose of this descriptive correlational research was to study the sense of coherence, the postpartum adaptation, and the relationship between the sense of coherence and the adaptation among postpartum mothers. The subjects were 197 mothers of 6 weeks postpartum who came to follow up at the family planning clinic, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital. They were purposively selected. Data collection was conducted during April to June, 2009. The instrument use in this study was a Questionnaire consisting of three parts 1) the Demographic Data Form 2) the Antonovsky's Sense of Coherence Questionnaire (1987) modified by Khanokporn Sucomvang (1997) , and 3) the Postpartum Adaptation Questionnaire developed by the researcher base on Roy's Adaptation Model (Roy & Andrew, 1999). A panel of expert confirmed the instrument's content validity with an index of 86. The reliability of the Sense of Coherence Questionnaire and the Postpartum Adaptation Questionnaire, using Cronbach's alpha coefficient, were .91 and .84, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and the Pearson's Product Moment Coefficient Correlation.

The results revealed that

1. Postpartum mothers showed the mean scores of the sense of coherence at a high level ($\bar{X} = 150.62$, S.D.= 21.26).
2. Postpartum mothers showed the mean score of the adaptation at a high level ($\bar{X} = 184.07$, S.D. = 19.12). Considering each dimension of the adaptation, it was found that all of the four dimensions, namely physiological dimension, self-concept dimension, role function dimension, and the independent dimension were at a high level.
3. The relationship of the sense of coherence showed statistically significant moderate positive to the postpartum adaptation ($r = .583$, $p < .01$)

The results of this study could be used as the basic information to related persons including family as well as health care providers to promote the sense of coherence to enhance the effective and appropriate adaptation among postpartum mothers.